

miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 1/2007

Príhovor veľvyslanca Slovenskej republiky pána Dušana Rozboru

Vážení a milí krajanovia,
priatelia Slovenska

s potešením využívam túto príležitosť, aby som Vám i Vaším blízkym aj touto cestou v roku 2007 zaželel len to najlepšie, hlavne však pevné zdravie, spokojnosť, úspechy a v neposlednom rade taktiež potrebnú dávku šťastia. S mnohými z Vás som sa mal možnosť stretnúť osobne počas novoročného večera na našom veľvyslanectve dňa 19. januára 2007 a hovoriť o radoostiach i strastiach každodenného života, ale aj o možnostiach ďalšej našej spolupráce. Zaiste ste mali možnosť postrehnúť, s akou pozornosťou sa aj najvyššie politické miesta na Slovensku zaoberajú krajauskou problematikou a zrejme Vám neuniklo, že už v oslovení novoročného prejavu sa taktiež k Vám obrátil prezident Slovenskej republiky pán Ivan Gašparovič. Tieto skutočnosti svedčia o tom, že Váš život ďaleko od slovenských domovov nie je nám ľahostajný a že našim zámerom v tomto smere je čo možno najviac Vás priblížiť k vlasti, ku ktorej sa stále väčšina hrdo právom hlási.

Slovenská republika si za štrnásť rokov samostatnosti vybudovala v zahraničí dôstojné postavenie a je aktívnym účastníkom širokej mnohostrannej spolupráce. Za náš významný úspech považujeme zvolenie na post nestáleho člena Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov na roky 2006 – 2007, kde v mesiaci február tohto roka SR pôsobí v predsedníckej pozícii a podieľa sa bezprostredne na riešení závažných problémov celosvetového významu. Medzinárodnopolitické postavenie Slovenska získalo vstupom do najvýznamnejších európskych a transatlantických zoskupení – Európskej únie a Organizácie Severoatlantickej zmluvy, čo neznamená len naplnenie historických ambícií o začlenenie našej krajiny do spoločenstva vyspelých demokratických štátov, ale taktiež prináša predovšetkým kvalitatívny posun do všetkých oblastí života našich občanov. Členstvo v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii stimuluje celú spoločnosť k vyššiemu tempu pri budovaní stabilného, bezpečného a demokratického prostredia pre prosperujúcu a rovnomerne sa rozvíjajúcu spoločnosť. Pritom predpokladá väčší dôraz na modernizáciu koncepcií všetkých oblastí života.

Nová slovenská bezpečnostná politika predstavuje vďaka plnoprávnemu členstvu Slovenskej republiky v príslušných spoločenstvách životne potrebnú plnú garanciu bezpečnosti. Zároveň znamená pre Slovensko vyšší pocit

Pokračovanie na 2. strane

Slovenské filmy v kine v Oslo

Spolku sa podarilo zabezpečiť naozajstnú premietaciu sálu, aj keď komornej veľkosti, lebo má asi 27 miest, a získali sme povolenie premietnuť 8 slovenských filmov z 80-tych rokov.

Pred pár dňami sme si na veľkom plátne pozreli film Fontána pre Zuzanu z roku 1985. Ja som film predtým nevidel a bol to pre mňa zaujímavý zážitok. Veď film bol natočený a odohráva sa v krajine, ktorá už neexistuje, politickom systéme, ktorý už tiež v Európe neexistuje. Ale ja som v Československu a v komunistickom režime vyrástol a opustil ho ako 27-ročný. Takže to pre mňa bol víťaný návrat, na 90 minút do tejto historickej doby. Aj pre oveľa mladších, ktorí sa v 70-tych a 80-tych rokoch narodili, to bola ponuka zoznámiť sa s dobou svojich rodičov i zlomkom kultúrnej histórie Slovenska. Film si možno kúpiť na DVD-nosiči a pozrieť si ho doma, ale na veľkom plátne, a v ďalekej cudzine, je to úplne iné.

Zišlo sa nás tam desať divákov. Sme radi, že medzi nás prišiel aj veľvyslanec Slovenskej republiky pán Rozbor. Svojou prítomnosťou potvrdil, že veľvyslanectvo má o krajauskú komunitu a jej akcie záujem a podporuje nás.

Premietanie nie je určené len slovenským krajanom. Všetky filmy majú anglické titulky, takže poskytujú možnosť aj nórskejmu publiku oboznámiť sa s časťou slovenskej filmovej tvorby. A krajanovia tu majú vzácnu príležitosť prezentovať Slovensko svojim nórskym priateľom a partnerom.

Keď čítate tieto riadky, máme už za sebou ďalší film, Noční jazdci (1981). Ale stále ešte môžete vidieť šesť ďalších filmov v Deichmanske biblioteket (knižnici) v centre Oslo.

Krajauské stretnutie v kaviarni Copa Cabana.

Pravidelné stretnutia Slovákov a Čechov druhú strediu v mesiaci už majú za sebou skoro dva roky. Prečo sme sa presťahovali z Asylet na Grønlande? Tam už to začalo byť tak populárne a plné, že sme sedeli hlava na hlava a v decembri 2005 sme sa tam stretli, ale nebolo ani jedno miesto.

Novootvorená kaviareň Copa Cabana je centrálna v meste, tri zastávky električkou od Hlavnej stanice, má pekný moderný interiér, a prekvapivo je skoro vždy prázdna.

Keď som prišiel s Erikou, už tam sedela jedna Češka, Lenka, aj pri bare pili pivo traja Česi. Kafé Latte – nemáme. Čaj – nemáme. Lenka povedala, že ani džús nemajú. Objednali sme si kávu a vedľa v obchode kúpili mlieko do kávy. Káva bola dobrá, pivo tiež. Zišlo sa nás tam 28 Slovákov a Čechov, a ešte pár krajanov, ktorí už museli sedieť vpredu pri bare, lebo nebolo miesto. Vznikla výborná zábava a atmosféra, k čomu v nemalej miere prispelo, že sme mali celú kaviareň pre seba. Bolo to, ako keby sme sa presunuli na Slovensko, či do Čiech. My sme odišli po troch hodinách, ešte uprostred živej zábavy.

Bol to zaujímavý zážitok a doporučujem aj Vám, ktorí dostávajú SMS správy o týchto stretnutiach, pripojiť sa.

zodpovednosti za stabilitu v celom euroatlantickom priestore a v jeho susedstve. Okrem toho Slovensko má všetky predpoklady pre ďalší ekonomický rast, ako aj pre vstup do eurozóny k 1.1. 2009 a v relatívne krátkom čase aj do Schengenského priestoru.

Bilaterálne vzťahy so spojencami sú mimoriadne úzko prepojené so spoločným pôsobením v medzinárodných organizáciách. Vzájomné vzťahy Slovenskej republiky a Nórskeho kráľovstva sú bezproblémové, bez otvorených alebo sporných otázok. Ich tradícia siaha do dávnej minulosti, významnými však boli najmä minulo-ročné podujatia pripomínajúce vedecké bádania rodáka zo Štiavnických Baní a svetoznámeho astronóma Maximiliána Hella, ktorý na základe pozorovaní prechodu Venuše popred slnečný disk uskutočnenými z priestoru dnešnej radnice vo Vardø 3. júna 1769 umožnil svetu dozvedieť sa o výpočte vzdialenosti medzi planétou Zem a Slnkom. Slovenská expedícia si jeho objavy utčila spoločne s miestnymi hosťiteľmi osadením pamätných tabúl v múzeu a na radnici. Naše dnešné vzťahy charakterizuje ďalšie ich zintenzívňovanie. V uplynulom období sa uskutočnil celý rad prospešných vzájomných kontaktov, a to v rôznych oblastiach – od politickej cez hospodársku či kultúrnu – a na rozličných úrovniach. Ako pozitívum v rozvoji našich obchodných vzťahov by som rád okrem iného uviedol dodávky automobilov z bratislavského závodu Volkswagen alebo nákladné vagóny z popradskej Tatravagónky. Kultúrnu oblasť obohatili vystúpenia našich umelcov a telies, medzi ktorými k nezabudnuteľným patrí účinkovanie speváckeho zboru súboru Lúčnica v Oslo a Bergene, ako aj výstava slovenskej grafiky "Mosty" či výstavy Najkrajšie knihy Slovenska a Najkrajšie ilustrácie detských kníh v Oslo a Trondheime. Potešiteľná je skutočnosť, že ste nás poctili svojou účasťou na týchto podujatiach a čo viac, Nórsko-slovenský spolok je usporiadateľom premietania cyklu slovenských hraných filmov v Deichmanske bibliotek v Oslo, organizuje aj spoločné návštevy divadelných predstavení či športových podujatí, sprístupňuje záujemcom slovenskú literatúru. Pre zblížovanie a lepšie vzájomné spoznávanie sa za dôležitú považujeme spoluprácu v oblasti školstva a vedy. Veľké možnosti tu poskytujú rozmanité typy výmenných pobytov v širokej škále študijných disciplín. Popri tom Dom zahraničných stykov Ministerstva školstva Slovenskej republiky každoročne poskytuje možnosť účasti na letnom kurze slovenského jazyka, ktorý je určený krajanom z celého sveta za účelom zdokonaľovania sa v materinskom jazyku. Pri tejto príležitosti sa účastníci oboznamujú aj s geografiou či históriou Slovenska, literatúrou, starými remeslami i ľudovým umením. V prípade záujmu poskytujú sa príležitosti v umeleckom prednese a prekladateľskej činnosti, ale aj možnosti vystúpení v ochotníckom divadle. V programe nechýbajú ani horské turistické túry.

Vážení a milí krajanovia,

Za nie dlhé obdobie od môjho príchodu do Nórska som sa mal možnosť osobne stretnúť z mnohými z Vás a snažil som sa pochopiť Vašu situáciu a v prípade potreby riešiť otvorené otázky, čo môžem zodpovedne povedať aj o kolektíve mojich spolupracovníkov na veľvyslanectve. Najviac bežných kontaktov s Vami sa uskutočňuje v

konzulárnej oblasti, kde pri zabezpečovaní služieb však nepoznáam nedoriešený či neriešiteľný prípad. Konzulárne oddelenie veľvyslanectva vybavuje pre Vás potrebné náležitosti bez odkladu a k spokojnosti. Teším sa na ďalšiu spoluprácu a možnosti stretnutí s Vami pri rôznych príležitostiach aj v tomto roku. So želaním všetkého najlepšieho

Dušan Rozbora, veľvyslanec Slovenskej republiky

Ponuka letného kurzu slovenčiny a vysokoškolského štúdia na Slovensku

Prostredníctvom veľvyslanectva SR sme dostali nasledovné dve ponuky pre Slovákov v zahraničí:

1. Letný kurz slovenského jazyka pre krajanov

Dom zahraničných stykov Ministerstva školstva Slovenskej republiky organizuje v spolupráci s Metodickým centrom Univerzity Mateja Belu v Banskej Bystrici kurz slovenského jazyka pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorý sa bude konať v Banskej Bystrici v termíne od 8.7.2007 do 04.08.2007. "Kurz je určený krajanom z celého sveta, ktorí majú záujem o zdokonalenie sa v materinskom jazyku alebo o získanie základných poznatkov zo slovenčiny. Kurz pozostáva z 52 vyučovacích hodín slovenského jazyka, 62 vyučovacích hodín výberových tém (geografia SR, história, literatúra, staré remeslá, folklór ai.), z horskej turistiky so sprievodcom a zo štyroch dní odbornej exkurzie po Slovensku."

Pobytové náklady účastníkov (strava, ubytovanie, exkurzie, poplatok za kurz a štipendium 500 SKK) hradí DZS MŠ. Cestovné náklady si hradí účastník sám. Minimálny vek – 18 rokov. Prihlásiť sa treba do 25.5.2007 na DZS MŠ SR. Vedenie spolku NSF i veľvyslanectvo SR v Oslo má ďalšie informácie i formulár prihlášky.

2. Štipendia vlády SR na akademický rok 2007/2008 pre krajanov

Pre slovenských krajanov v Nórsku poskytla vláda SR v rámci pomoci poskytovanej krajanom žijúcim v zahraničí jedno magisterské štipendium. Vedenie spolku NSF i veľvyslanectvo SR má zoznam študijných odborov a detailné podmienky poskytovania štipendií. Prihlásiť sa treba do 31. mája 2007.

Teletopia – 0,49 NOK min na Slovensko

Viacrát sme sa venovali téme telefonovania na Slovensko. Verím, že mnohí z nás na tento kontakt minú dosť peňazí a preto sa snažíme sprostredkovať krajanom informácie o možnostiach, ako tieto náklady znížiť. Telefonovať z mobilného telefónu na Slovensko za 0,49 NOK na pevnú linku, alebo 1,79 na mobil?

Mobilný operátor Teletopia vymyslel zaujímavý koncept – ich sieť pokrýva iba Oslo a tieto ceny platia len, keď ste v ich sieti. Mimo Oslo môžete stále volať a prijímať hovory, ale je to cez Telenor Mobil a za to dosť vyššiu cenu. Ale pre Oslo obyvateľov to môže byť atraktívna alternatíva.

Teletopia – www.teletopia.no – okrem iných miest môžete aktiváciu zakúpiť aj v Deli de Luca. Etablovanie stojí 199 NOK + SIM karta 100 NOK, kde už je 30 NOK na telefonovanie.

Otrava angličtinou

V rozličných variáciách poznáme tento problém z Nórska, zo Slovenska i z mnohých iných krajín. Občas sa proti tomu ľudia ozvú, no býva to ako keby hrach o stenu hodil. Zdá sa, že väčšina obyvateľstva zemegule sa s týmto faktom už zmierila, ba je aj nemálo takých, ktorí ho vítajú. Áno, mám na mysli nepríjemne intenzívne, až agresívne prenikanie angličtiny do iných jazykov.

Je to psychologicky tak trochu záhadný jav. Mnohí Slováci sú ešte aj dnes, takmer 90 rokov po skončení uhorského útlaku, priam alergickí na maďarčinu. Pre Európanov, ktorí si pamätajú 2. svetovú vojnu, znie stále nemčina nepríjemne. V krajinách bývalého sovietskeho bloku si mnohí zapchávajú uši, keď začujú ruštinu. Iba angličtina, najmä vo svojej americkej podobe, si získava terén takmer bez odporu, hoci ju mnohí spájajú s britským kolonializmom, vyvražďovaním severoamerických Indiánov i austrálskych aborigénov, s neľudským otrokárstvom, rasovou segregáciou i súčasnou politickou a ekonomickou agresivitou jedinej svetovej supermocnosti.

Nóri sa väčšinou dnes už ani nenamáhajú prekladať názvy amerických alebo britských filmov do nórsčiny. V nórskom štátnom rozhlase sa redaktori pri rozhovoroch s cudzincami iba zriedka unúvajú s prekladami, hoci títo neraz rozprávajú nie práve najrozumiteľnejšou angličtinou. Pritom nórska televízia pri takýchto príležitostiach stále dôsledne uvádza nórske titulky. Zato keď povedzme japonský, juhoamerický alebo východoeurópsky umelec pošle svoje diela na výstavu do Nórska a kvôli zrozumiteľnosti ich opatrí anglickými názvami, nórsky usporiadateľ ich obyčajne vystaví bez nórskeho prekladu. Tým sa u tunajšieho prijímateľa vytvára falošný dojem, že všade na svete sa dnes už rozpráva po anglicky. Na viacerých nórskejších vysokých školách sa už začína prednášať po anglicky a čoraz viac študentov píše svoje diplomové práce po anglicky (hoci iba málokto z nich ovláda angličtinu dokonale). Do každodennej nórsčiny preniká množstvo celkom zbytočných anglicizmov ako "happy", "heavy", "far-fetched", "comfortable", "shopping", "research", "you name it" atď. Takisto pod vplyvom angličtiny sa z nórsčiny pomaly vytráca veľmi praktické neosobné zámeno "man" a nahrádza sa dotieravým, priveľmi osobným "du".

Na Slovensku nemá používanie angličtiny ako dominantného cudzieho jazyka takú dlhú tradíciu ako v Nórsku, preto má prenikanie anglicizmov do slovenčiny sčasti iné podoby. Prejavuje sa hlavne v módnom pomenovávaní firiem anglickými názvami (hoci neraz ani ich majitelia po anglicky nevedia) a v nekritickom preberaní anglicizmov do odbornej terminológie v oblastiach ako technické vedy, ekonomika, právo, politológia a pod.

Pritom v mnohých prípadoch by vôbec nebolo problémom nájsť alebo vytvoriť slovenský termín, ktorý by nielen ochraňoval slovenčinu pred zbytočnými deformáciami, ale robil by tiež odbornú terminológiu zrozumiteľnejšou pre laikov. Ale možno práve to by sa mnohým pánom technokratom nepáčilo...

Už počujem, ako ma niektorí čitatelia týchto riadkov označujú za nemoderného jazykového puristu a staromila, ktorý odmieta ísť s duchom času. Podobne argumentujú relatívne mnohí nórski i slovenskí vzdelanci, dokonca aj niektorí jazykovedci. Podľa môjho názoru je však veľký rozdiel medzi konštruktívnym preberaním jednotlivých

cudzích výrazov a zvrátov, ktoré náš jazyk jednoznačne obohacujú a pasívne nekritickým, módnym prijímaním množstva cudzích výrazov len preto, že pochádzajú z momentálne najagresívnejšieho svetového jazyka. V slovenčine i v nórsčine máme už dávno slová gréckeho, latinského, nemeckého, francúzskeho a iného cudzieho pôvodu, ktoré sa do týchto jazykov funkčne zaradili. To je naozaj prirodzený kultúrny vývoj, proti ktorému nikto rozumný nemôže mať námietky. Aj z angličtiny sme už dávnejšie prebrali slová ako sveter, šortky, džez, rokenrol, ofsajd, aut alebo gól. V menej dávnej dobe sme si všimli, že anglické "challenge" znamená aj niečo ako "skúška", "ťažká úloha" a začali sme v tomto zmysle používať naše zodpovedajúce slovo "výzva". Aj toto je podľa mňa v poriadku, lebo to náš jazyk obohacuje o pekný významový odtieň. Načo však bolo treba pomenovať reštauráciu uprostred Bratislavy "Slovak Pub"? A prečo chce niekto násilu premenovať náš tradičný sviatok Všetechsvätých na "Halloween"?

Mnohí nórski interpreti populárnej hudby spievajú zásadne po anglicky, lebo sa im to zdá svetovejšie. Pritom zaprieť svoj rodný jazyk je azda tým najhorším druhom provincializmu. Aj na Slovensku pribúda po anglicky spievajúcich sólistov a skupín. Keď sa pred časom jednej takejto speváčky spýtali, prečo nespieva po slovensky, odpovedala, že slovenčina je hlúpy a v porovnaní s angličtinou nemelodický jazyk. Väčšinu z nás, dúfam, netreba presviedčať, že takýto výrok je číry nezmysel. Tu sme však vari zároveň aj pri koreni celého problému. Angličtina sa v predstavách mnohých Európanov zafixovala ako jazyk úspešných (a v mnohých prípadoch naozaj profesionálne vynikajúcich) rockových a džezových spevákov, no popritom aj ako jazyk drsných westernových hrdinov, nadľudsky šikovných detektívov a (predovšetkým) úspešných podnikateľov a elegantných žien. Mnohí sa skrátka stotožňujú s angličtinou ako s jazykom svetského úspechu, jazykom podmaniteľov a večných víťazov. Preto sa tento jazyk mnohým zdá byť "lepší", "bohatší" a "melodickejší" ako ich vlastný. Nekritickým obdivovaním a prijímaním angličtiny si teda mnohí ľudia vytvárajú v podstate malomeštiacku ilúziu lacného spoločenského úspechu. A neraz tu asi ide aj o tzv. "identification with the aggressor" (stotožnenie sa s agresorom), čo je jeden zo známych, večne sa opakujúcich princípov ľudského správania.

Keď sa však na vec pozrieme racionálne a trpezlivo, najskôr prideme k názoru, že je síce praktické a obohacujúce, ak človek ovláda anglický jazyk, no na druhej strane je dosť hlúpe a krátkozraké, ak ho niekto nekriticky uctieva a neorganicky mieša s vlastnou materčinou. Odhliadnuc od osobných problémov, ktoré takáto jazyková schizofrénia nevyhnutne so sebou prináša, je aj to spoločenského a kultúrneho hľadiska nešťastné, ak ktorýkoľvek jazyk preberá cudzie prvky tam, kde to netreba. Osobne to považujem za niečo podobné ako chemické znečisťovanie životného prostredia. Najzreteľnejšie si to uvedomujem, keď počujem človeka, ktorý rozpráva krásnou, čistou slovenčinou alebo nórsčinou bez prímiesi anglicizmov. Vtedy mi je jasné, že každý jazyk má v sebe prirodzené bohatstvo a krásu, preto doň netreba násilne vnášať cudzie prvky. Niektorí vedci však tvrdia, že rastúca dominancia angličtiny je nezastaviteľná a že už v priebehu najbližších 100 rokov zanikne okolo 90 % dnes fungujúcich jazykov, medzi nimi

Pokračovanie na poslednej strane

aj tzv. malé európske jazyky ako napr. slovenčina a nórčina.

Môže sa nám zdať, že je to priveľmi pesimistická prognóza, no ak proti tomu nič nebudeme robiť, môže sa naozaj splniť. Nevieť ako vám, no mne by sa takýto uniformovaný svet ani trochu nepáčil.

Ivan Čičmanec

Legevakten anno 2007

Témy zdravotníctvo sme sa na týchto stránkach dotkli viackrát. Nie je to až také zvláštne, veď aj nórské média venujú tejto sfére dosť priestoru. Čo lepšie hovorí o kvalite života - akú máme uhlopriečku televíznej obrazovky, kam si môžeme dovoliť ísť na dovolenku, aké máme obrovské auto, alebo akú zdravotnú starostlivosť dostaneme, keď sme chorí? Veľký televízor ani auto nás nezachráni, keď máme zdravotný problém.

Žijeme v Nórsku, v jednej z najbohatších krajín na svete a očakával by som, že zdravotníctvo bude na zodpovedajúcej úrovni. Ale veľakrát som sa už sklamal, čo je dôvodom, že sa s vážnejšími problémami vždy obrátim na slovenské zdravotníctvo.

V jeden zimný nedeľný večer som s pacientkou musel navštíviť pohotovosť (Legevakt) v Oslo. Pretože jej akútny stav vyzeral na infarkt, volal som záchranku. Po krátkom rozhovore s dispečerom o symptómoch mi povedal, aby sme prišli autom, lebo sanitky nie sú voľné. V nedeľu večer je málo dopravy, takže sme na pohotovosť dorazili za 12 minút. Pacientke sa hneď venovala najprv jedna a potom druhá prijímacia sestra, obe boli Dánky. Ubezpečili nás, že napriek symptómu to nie je infarkt ani nič veľmi nebezpečné. Pacientku posadili na vozíček a po desiatich minútach ju odtlačili na ošetrovňu, kde si pacientka ľahla na lôžko. Po nejakej dobe prišiel ošetrovateľ, Švéd, s prístrojom na meranie tlaku krvi a tiež EKG. Pri meraní prístroj začal výstražne pípať, načo ošetrovateľ povedal, že je všetko v poriadku, len batéria je slabá a treba ju vymeniť. Potom odišiel a dlho sa nič nedialo. Asi po polhodine prišiel rozgajdaný, malý chlap s gumovými rukavicami. Myslel som, že je to zamestnanec, ktorý umýva dlážku. Podal mi "gumovú" ruku, vraj je lekár. Naozaj vyzeral ako tí lekári z reklamy poisťovne Europeiske, ktorá hovorí, že v zahraničí existujú aj lekári, ktorým je dobré vyhnúť sa a Europeiske vie, ktorí to sú. Lekár sa volal Svein. Vraj sa dozvedel, že pacientka bola predtým v nemocnici na Slovensku, a keďže to nie je v Škandinávii, kde je iný štandard hygieny, musia sa chrániť, aby sa do nórskeho nemocnic nedostali nové nákazy a bacily. Pacientku vyšetřil v rukaviciach. Potom gumové rukavice hodil do smetného koša a odišiel. Prišla sestrička, tiež s gumovými rukavicami a zobrala pacientke krv. Sestrička mala nádchu, tieklo jej z nosa a usilovne poťahovala soplíky naspäť. Pár minút po jej odchode prišla

iná sestrička, zobrat' pacientke krv. Ukázali sme jej vatičku po predchádzajúcom odbere a sestričke, takže odišla. Prišiel Svein "z Europeiske". Ospravedlnil sa, že nám nepodá ruku, ale zabudol si rukavice. Znovu nás ubezpečil, že infarkt je vylúčený, ale že si pacientku ponechajú pár hodín na pozorovanie a ďalšie testy. Pacientke dal do ruky A4 hárok a odišiel. Na hároku boli dobre spracované informácie o stavoch, ktoré sa podobajú stavom infarktným, ako ich rozpoznať a im predchádzať.

Naozaj som mal chuť si Sveina zavolať a povedať mu, že naozaj majú nemocnice na Slovensku úplne iný štandard hygieny, než to, čo ponúka osloská pohotovosť! A možno by som ešte pridal zopár poznámok o arogantnosti. A že sa zaobídeme bez tých ďalších testov. Pacientka však chcela v dobrodružstve pokračovať.

Prišla sestrička, porozprávala nám o nutnosti chrániť nórske nemocnice pred exotickými bacilmi, že pacientku preto dajú na špeciálnu izbu, z ktorej nesmie vyjsť. Do špeciálnej izby sa vchádzalo cez dvojvo dverí, ale nebol tam záchod. Doviezli tam záchodovú misu na kolieskach a paravánik za ktorým sa dalo schovať. Pacientke doniesli noviny, jedlo.

Nočná sestra bol mladý príjemný muž, "etnický" Nór. Pod perou mal žuvací tabak, na holej hrudi nejaký exotický woodoo náhrdelník, a čierne boxer shorts, ktoré mu trčali z hip-hop baggy nohavíc, ktoré mu vždy padali, keď sa zohol. Ale mal gumené rukavice. Keď prišiel pacientke zobrat' krv, potreboval by ešte dve ruky. V jednej držal striekačku, v druhej vatičku... S pacientkinou pomocou sa mu podarilo ihlu zapichnúť a potom aj nájsť žilu. Všetky testy boli negatívne, pacientku prepustili o 01.30. "Sestričk" so šnupavým tabakom, teraz už bez rukavíc, zobral plachtu, paplón a vankúš a aj s novinami to hodil do čierneho plastového vreca.

Oslo Legevakten aj s personálom asi vie vyzerať lepšie, keď ich príde navštíviť ministerka zdravotníctva Sylvia Brustad, ale v nedeľu v noci sa tam dajú natočiť všetky časti reklamy pre Europeiske poisťovňu.

Vlado Branko

Mikulášska zábava

Na spoznávanie cudzích kultúr niekedy stačí tak málo. Tohtoročná Mikulášska zábava bola príkladom toho, že nezáleží, či ste Slovák, Čech alebo Nór. Všetci sú vítaní.

Pocítil to aj malý Tobias, nórskeho chlapca, o ktorého sa starám ako au-pair. Vzala som ho so sebou, aby som mu ukázala naše zvyky a tradície, tak odlišné od tunajších.

Jazyk mu bol cudzí, ale po nórske hovoriaci Mikuláš úplne potlačil jeho hanblivosť. Keď už ako druhý otváral balíček plný sladkostí, očká mu žiarili od radosti. Tiež sa mu veľmi páčili naše koledy a keby rozumel, určite by spieval s nami. Takéto stretnutia búrajú steny medzi národmi a otvárajú cestu k vzájomnej komunikácii. Som šťastná, že som sa vďaka mojim priateľom mohla stať ich súčasťou. Ostáva len dúfať, že to ani zďaleka nebolo posledné. A že ďalšie sa budú tešiť ešte väčšej účasti Slovákov, Čechov a Nórov.

Helena Mikulová